

İSLAM'DA EDEP VE HAYÂ

HER YERDE EDEP VE HAYÂLI OLMA

EDEP YA HÜ

Ne dersiniz?

**Güzel şeyler
düşünen, güzel
şeyler konuşan kişi
çirkin işler yapabilir
mi? Niçin?**

**Güzel davranışlar güzel düşüncelerin ürünüdür.
Güzel davranışlar çirkin düşüncelere sahip insanlar tarafından gerçekleştirilemez. Edep ve hayâ, insan yaşamının her alanında birlikte bulunması gereken iki özelliştir. Kişi edebe aykırı bir düşünce, söz ve davranışta bulunduğu anda hemen utanmalı ve o kötülüğü terk etmelidir.**

Örneğin, bir arkadaşımız hakkında kötü bir düşünce beslediğimizde bu düşünceyi söz ve davranışa geçirmeden değiştirmeli ve onun hakkında olumlu düşünceler beslemeliyiz.

Müslüman her zaman ve her yerde edepli ve hayâli davranmalıdır. Hz. Peygamber bu konuda şöyle buyurmuştur:

“Nerede olursan ol, Allah’a karşı gelmekten sakın! Bir kötülüğün peşinden hemen iyilik yap ki onu yok etsin, insanlara da güzel davran!”

Darimi, Rikak, 74

TEMEL HADİS

HAYA

Kişi utanma sahibi olmazsa edebe aykırı davranışlar sergiler. Hz. Muhammed (s.a.) bir hadisinde Hz. Âdem'den itibaren tüm peygamberlerin kendi toplumlarına söylediği şu ortak sözü hatırlatmıştır:

“Utanmadıktan sonra dilediğini yap.”

(Buhari, Edeb, 78)

Düşünelim

**Hz. Peygamber bir hadisinde
şöyle buyurdu:**

“Kardeşinin uğradığı
felaketi sevinçle
karşılama! Allah ona acıyıp
o felaketten kurtarır da
seni o dertle sınavabilir.”

(Tirmizi, Kıyamet, 54)

**Yukarıdaki hadise göre insan nasıl
davranmalıdır?**

2.1. Düşüncede Edepli ve Hayâlî Olma

Ne dersiniz?

**Kötü niyetli kişilerle
dostluk yapar
mıydınız?
Neden?**

Söz ve davranışlar düşüncelere bağlıdır. Söylenen her söz ya da gerçekleştirilen her davranış düşünmeyle başlar.

Düşünce dünyamızda edepli olmak, söz ve davranışlarımızın da edepli olmasını sağlar.

Hayâ sahibi insanlar iyi niyetlidirler ve Başkaları hakkında kötü düşünceler beslemezler.

**“EDEP BİR TAÇ İMİŞ NUR-İ HUDADAN,
GİY O TAÇI EMİN OL HER BELADAN”**

Hayâ konusunda örnek alınması gereken kişi Hz. Muhammed'dir. O başkaları hakkında asla kötü düşünmez, karşılaştığı durum kötü de olsa hayra yormaya çalışırdı. İnsanlara kin, nefret ve düşmanlık beslemezdi. Çok sevdiği amcası Hz. Hamza'nın ölümüne neden olan kişiyi karşısına getirdiklerinde ondan öç almayı asla düşünmedi. Onu affetti.

Affetme konusunda insanların en merhametlisiydi. Hz. Peygamber herkesten daha çok hayâ sahibi bir insandı.

Öyle ki istenmeyen bir durumla karşılaştığında veya istemediği bir şeyi gördüğü zaman mahcupluğu hemen yüzüne yansırırdı. Buhari, Edeb, 72

Çok eski çağlarda bir şehir vardı. Allah'ın istemediği işleri yaparlardı. Bir gün kendilerine elçiler gönderildi. Elçiler şehre girmeden kenar bir mahallede yaşayan bir kimseyi Allah'ın emirlerini kabul etmeye çağırdılar. O da kabul etti. Elçilerin şehir merkezine gitmelerini, kendisinin de bir süre sonra geleceğini söyledi. Allah'ın görevlendirdiği elçiler şehrin merkezinde insanları Allah'ın dinini kabul etmeye, kötülüklerden uzaklaşmaya çağırdılar. Anlatılanlardan hoşlanmayan bazı kimselerle elçiler arasında sert tartışmalar yaşandı. Bir süre sonra İslam'a yeni girmiş ve şehrin biraz dışında yaşayan o kişi aralarına katıldı. Şehrin ileri gelenleri öfkelendiler ve onu susturmaya çalıştılar. Oysa o doğru bildiği gerçekleri anlatmaya devam ediyordu. Sonunda uğradığı her türlü eziyet ve kötülüğe rağmen bile diyordu ki:

"Aaah! Keşke Allah'ın beni cennete kabul ettiğini, benim için ne güzel nimetler hazırladığını halkım da bilseydi!" Yasin, 13-27

Bu olay insanlar hakkında iyi düşünceler beslemenin önemini ortaya koymaktadır. Edepli bir Müslüman şartlar ne olursa olsun başkalarının iyiliğini düşünmelidir.

TEMEL AYET

Yüce Allah başkaları hakkında kötü düşünülmemesi gerektiğini şöyle ifade etmiştir:

“Ey iman edenler! Birbiriniz hakkında yersiz zanda bulunmaktan kaçının. Çünkü bazı zan ve şüpheler vardır ki günahdır.”

(Hucurat suresi, 12. ayet.)

Edep ve hayânın yaygınlaşması konusunda ailelere düşen görev, çocuklarının güzel düşüncelerini beğenmek, desteklemektir.

Çocuklarına iyi ve güzel olanı öğretmektir.

Toplumda da edep kavramı öğretilmeli, utanma duygusuna sahip insanlara değer verilmelidir. Nitekim Hz. Muhammed (SAV) zamanında şöyle bir olay meydana gelmiştir.

Bir gün Medineli Müslümanlardan biri yakın bir arkadaşını çok utangaç olduğu için eleştiriyordu.

O sırada oradan Peygamberimiz geçmekteydi.

Eleştiri yapan kişiyi uyararak şöyle dedi:

“Ona ilişme, çünkü utanma duygusu imandandır.” Buhari, İman, 16

Düşünelim

Kur'an-ı Kerim'de
“İyilik ve Allah'a saygılı
olma üzerine yardımlaşın.
Kötülük ve günah işleme
üzerine yardımlaşmayın!”
(Maide suresi, 2. ayet.)
buyrulur.

Düşüncelerinde edep ve hayâ sahibi
insan başkalarına nasıl davranmalıdır?
Yukarıdaki ayeti de dikkate alarak tartışınız.

“2003’ten beri hizmete devam”

*Ek işimiz değil,
Tek işimiz...*

TIKLAYINIZ
DAHA FAZLA
DÖKÜMAN İÇİN

 DDY YAYINLARI
İnönü M. Turgutreis C. No:63 İZMİR

 dindersi.com
— 2003’den beri —

0 505 979 88 88 - 0 555 153 08 74